

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

UNIONENS HÖGA
REPRESENTANT FÖR
UTRIKES FRÅGOR OCH
SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 19.10.2020
JOIN(2020) 16 final

GEMENSAM RAPPORT TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

**om genomförandet av handlingsplanen för militär rörlighet från juni 2019 till
september 2020**

I. INLEDNING

1. Initiativet för militär rörlighet är en viktig möjliggörande faktor för snabb och smidig förflyttning av militär personal, materiel och utrustning såväl för ordinarie verksamhet som under kriser och konflikter, inom och utanför EU. Det är även relevant under de förhållanden som råder under covid-19-krisen eftersom det stärker unionens övergripande beredskap och resiliens. Det har dessutom potential att bidra till den ekonomiska återhämtningen efter pandemin i kritiska sektorer som försvar och transport i EU, i synnerhet genom offentliga investeringar.
2. Initiativet för militär rörlighet lades fram den 10 november 2017¹ och beskrevs närmare i EU:s handlingsplan för militär rörlighet (nedan kallad *handlingsplanen*) den 28 mars 2018². Det inriktas på tre huvudområden – transportinfrastruktur, reglerings- och förfarandefrågor samt andra övergripande frågor – och främjar civil-militära synergier samt utnyttjar de politiska strategier och instrument som redan finns. Det fokuserar på unionens mervärde när det gäller att göra det möjligt för medlemsstaterna att agera snabbare och effektivare inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik samt inom nationell och multinationell verksamhet.
3. Europeiska kommissionens ordförande Ursula von der Leyen har betonat att det är nödvändigt för EU att inrätta en verklig europeisk försvarsunion³. Den handlingsplan som lades fram av den höga representanten och kommissionen är en av dess möjliga byggstenar. Den gör det även möjligt att uppnå de mål i fråga om säkerhet och försvar som rådet enades om den 14 november 2016⁴ efter den globala strategi för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik som presenterades i juni 2016⁵.
4. Handlingsplanen genomförs i linje med det permanenta strukturerade samarbetet, inbegripet på projektnivå, och med de konkreta åtgärder som EU-medlemsstaterna kom överens om den 25 juni 2018⁶. Eftersom det rör sig om ett ”flaggskepp” inom samarbetet mellan EU och Nato fortsätter de aktiva kontakterna mellan de två parternas personal när det gäller militär rörlighet, med konkreta resultat som bygger vidare på tidigare arbete, i synnerhet vad gäller samstämmighet mellan de militära krav som ligger till grund för det arbete som utförs inom båda organisationerna på detta område. Detta samarbete pågår inom ramen för genomförandet av de gemensamma förklaringarna från Warszawa och Bryssel⁷, de relaterade gemensamma

¹ Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet, *Förbättrad militär rörlighet i Europeiska unionen* {JOIN(2017) 041 final}.

² Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet om handlingsplanen för militär rörlighet {JOIN(2018) 005 final}.

³ T.ex. *En ambitiösare union, Min agenda för Europa: Politiska riktlinjer för nästa Europeiska kommission, 2019–2024*, Ursula von der Leyen, den 10 september 2019, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/43a17056-ebf1-11e9-9c4e-01aa75ed71a1> och inledningstalet av Europeiska kommissionens ordförande Ursula von der Leyen vid Världsekonomiskt forum, den 22 januari 2020, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/SPEECH_20_102

⁴ Rådets slutsatser om genomförande av EU:s globala strategi på säkerhets- och försvarsområdet, den 14 november 2016, <https://www.consilium.europa.eu/media/22459/eugs-conclusions-st14149en16.pdf>

⁵ *Delade visioner, gemensamma åtgärder: Ett starkare Europa. En global strategi för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik*, juni 2016, http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf

⁶ Rådets slutsatser om säkerhet och försvar inom ramen för EU:s globala strategi, den 25 juni 2018, punkt 18, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10246-2018-INIT/sv/pdf>

⁷ *Joint Declaration by the President of the European Council, the President of the European Commission, and the Secretary General of the North Atlantic Treaty Organization* (inte översatt till svenska), den 8 juli 2016, <https://www.consilium.europa.eu/media/21481/nato-eu-declaration-8-july-en-final.pdf>. *Joint Declaration on*

förslagen⁸ och den strukturerade dialog om militär rörlighet som upprättats på personalnivå. Den strukturerade dialogen om militär rörlighet behandlas utförligare i den senaste, femte lägesrapporten om samarbetet mellan EU och Nato⁹.

5. Genomförandet av handlingsplanen framskrider väl tack vare ett nära och kontinuerligt samarbete mellan kommissionens avdelningar, Europeiska utrikestjänsten inklusive EU:s militära stab och Europeiska försvarsbyrån och det faktum att EU-medlemsstaterna blev fullt delaktiga genom ett tillvägagångssätt som inbegriper hela statsförvaltningen men som inte gör avkall på deras nationella suveränitet och beslutsfattande.
6. I handlingsplanen uppmanas den höga representanten och kommissionen att regelbundet lägga fram lägesrapporter¹⁰. Den första gemensamma lägesrapporten om genomförandet av handlingsplanen för militär rörlighet (nedan kallad *rapporten*) lades fram den 3 juni 2019¹¹. I rapporten drogs slutsatsen att betydande och konkreta framsteg har gjorts på alla områden och det konstaterades att en ny lägesrapport skulle läggas fram senast i slutet av sommaren 2020. Rådet välkomnade rapporten och det faktum att stora framsteg har gjorts och konkreta resultat har uppnåtts på viktiga områden¹².
7. Denna andra rapport kompletterar Europeiska försvarsbyråns andra årliga rapport om militär rörlighet¹³, som välkomnades av byråns styrelse den 25 maj 2020.

II. MILITÄRA KRAV FÖR MILITÄR RÖRLIGHET INOM OCH UTANFÖR EU

A. Uppdatering av de militära kraven

8. Den 8 maj 2019 uppmanade kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik Europeiska utrikestjänsten/EU:s militära stab att tillhandahålla en uppdatering av parametrarna för transportinfrastrukturen och de geografiska uppgifterna i de militära kraven för militär rörlighet inom och utanför EU¹⁴ (nedan kallade *de militära kraven*). Den 15 juli 2019 godkände rådet de uppdaterade militära kraven som EU:s militära stab utarbetat i nära samarbete med kommissionens avdelningar, Europeiska försvarsbyrån och EU:s

EU-NATO Cooperation by the President of the European Council, the President of the European Commission, and the Secretary General of the North Atlantic Treaty Organization (inte översatt till svenska), den 10 juli 2018, https://www.consilium.europa.eu/media/36096/nato_eu_final_eng.pdf

⁸ Rådets slutsatser om genomförandet av den gemensamma förklaringen från Europeiska rådets ordförande, Europeiska kommissionens ordförande och Natos generalsekreterare, den 6 december 2016, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15283-2016-INIT/sv/pdf>. Rådets slutsatser om genomförandet av den gemensamma förklaringen från Europeiska rådets ordförande, Europeiska kommissionens ordförande och Natos generalsekreterare, den 5 december 2017, <https://www.consilium.europa.eu/media/31947/st14802en17.pdf>

⁹ *Fifth progress report on the implementation of the common set of proposals endorsed by EU and NATO Councils on 6 December 2016 and 5 December 2017* (inte översatt till svenska), den 16 juni 2020, <https://www.consilium.europa.eu/media/44451/200616-progress-report-nr5-eu-nato-eng.pdf>

¹⁰ Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet om handlingsplanen för militär rörlighet, den 28 mars 2018 {JOIN(2018) 005 final}, s. 10.

¹¹ Lägesrapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av handlingsplanen för militär rörlighet {JOIN(2019) 011 final}.

¹² Rådets slutsatser om säkerhet och försvar inom ramen för EU:s globala

strategi, den 17 juni 2019, punkt 52, <https://www.consilium.europa.eu/media/39786/st10048-en19.pdf>

¹³ Bilaga till dokument SB 2020/023, den 25 maj 2020.

¹⁴ *Militära krav för militär rörlighet inom och utanför EU* (ST 14770/18), den 28 november 2018.

medlemsstater. Uppdateringen av de geografiska uppgifterna gav EU:s medlemsstater möjligheten att se över och anpassa information med anknytning till vissa delar av det militära transportnätet (t.ex. förbindelselänkar som saknas och gränsöverskridande delar) samt att ta ytterligare hänsyn till de tekniska kraven, med tillämpning av en strategi som inbegrep hela statsförvaltningen och involverade behöriga nationella myndigheter, utöver försvarsministrarna. Nato bidrog till det övergripande arbetet, och detta utfördes samordnat med Nato, på personalnivå där så var lämpligt¹⁵.

9. Uppdateringen av de militära kraven har tillhandahållit en fast grund för de kommande stegen i genomförandet av handlingsplanen på infrastrukturområdet, i synnerhet uppdateringen av gapanalysen och krav om dubbla användningsområden som gäller för finansiering av transportinfrastruktur med dubbla användningsområden från Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027 (se punkterna 14–20).

III. TRANSPORTINFRASTRUKTUR

10. Med tanke på att militären är beroende av civil transportinfrastruktur för sina förflyttningar är ökade synergier mellan det transeuropeiska transportnätet och de militära behoven en central del av handlingsplanen.

A. Finansiering av transportinfrastruktur med dubbla användningsområden

11. Våren 2019 hade medlagstiftarna uppnått en samsyn och ställt sig bakom den föreslagna förordningstexten om Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027, som innehöll nödvändiga bestämmelser om finansiering av projekt för transportinfrastruktur med dubbla användningsområden (både uppgraderingar av befintlig och anläggning av ny infrastruktur)¹⁶. Budgetanslagen för Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027 skulle fastställas vid förhandlingarna om den fleråriga budgetramen 2021–2027.
12. Den 21 juli 2020 nådde Europeiska rådet en överenskommelse om den nya långsiktiga EU-budgeten. I budgeten anslås 1,5 miljarder euro (1,69 miljarder euro i löpande priser) till militär rörlighet inom ramen för Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027¹⁷. I september 2020 avvaktar överenskommelsen ännu Europaparlamentets godkännande.

Uppdatering av de militära kraven

13. I den inledande gapanalysen mellan de militära kraven och kraven för det transeuropeiska transportnätet fastställdes brister mellan civila och militära uppsättningar infrastrukturkrav samt förbindelselänkar som saknas i det militära transportnätet¹⁸. Slutsatserna av den inledande gapanalysen ledde till ett beslut att uppdatera de militära kraven. Det uppdaterade

¹⁵ Militära krav för militär rörlighet inom och utanför EU, uppdatering (ST 10921/19), den 4 juli 2019, som godkändes av rådet den 15 juli och konsoliderades med den återstående delen den 19 juli (ST 11373/19).

¹⁶ Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the Connecting Europe Facility and repealing Regulations (EU) No 1316/2013 and (EU) No 283/2014 – Progress report (inte översatt till svenska), Europeiska unionens råd, 2018/0228(COD), den 13 mars 2019, <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>

¹⁷ Extra möte i Europeiska rådet (17, 18, 19, 20 och 21 juli 2020) – Slutsatser, den 21 juli 2020, s. 53, <https://www.consilium.europa.eu/media/45109/210720-euco-final-conclusions-en.pdf>

¹⁸ Joint Staff Working Document – Military requirements and trans-European transport network: gap analysis (inte översatt till svenska), den 3 maj 2019, {SWD(2019) 175 final}.

dokumentet om militära krav, som godkändes av rådet den 15 juli 2019¹⁹, innehåller revideringar av de allmänna infrastrukturkraven och de strategiska geografiska uppgifterna (se punkterna 8–9).

Uppdaterad gapanalys

14. Efter uppdateringen av de militära kraven och efter Förenade kungarikets utträde ur EU den 31 januari 2020 lämnade kommissionens avdelningar och Europeiska utrikestjänsten in en uppdaterad gapanalys mellan de militära kraven och kraven för det transeuropeiska transportnätet till rådet den 17 juli 2020²⁰.
15. I den uppdaterade gapanalysen dras slutsatsen att uppdateringen av de militära kraven har inneburit positiva följder för den militära rörligheten inom och utanför EU. Först och främst finns nu färre brister mellan civila och militära uppsättningar krav för teknisk infrastruktur, och de brister som fortfarande finns är i vissa fall mindre. Följaktligen krävs nu färre riskbegränsande åtgärder för militära förflyttningar. För det andra har det militära transportnätets sammanlagda längd och antal noder ökat. Vissa av dessa tillägg till det militära transportnätet har bidragit till att minska antalet gränsöverskridande förbindelselänkar som saknas. Även om överlappningen mellan det militära transportnätet och det transeuropeiska transportnätet har minskat marginellt från 94 % till 93 % är den ändå väldigt hög.
16. Dessutom är nu ett större antal transportinfrastrukturprojekt potentiellt berättigade till finansiering från Fonden för ett sammanlänkat Europa i framtida ansökningsomgångar för militär rörlighet p.g.a. utvidgningen av det totala militära transportnätet.

Krav om dubbla användningsområden

17. Enligt det förslag till förordning om Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027 som godkänts av medlagstiftarna ska kommissionen anta en genomförandeförordning som specificerar de infrastrukturkrav som gäller för infrastruktur med dubbla användningsområden. Även om förordningen om Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027 ännu inte har antagits har kommissionens avdelningar inlett beredningen av genomförandeförordningen om dubbla användningsområden för att kunna börja finansiera projekt så tidigt som möjligt från 2021 och framåt.
18. Från mitten av april till slutet av sommaren 2019 rådfrågade kommissionens avdelningar de relevanta organisationerna för alla transportsätt för att fastställa de övre gränser för infrastrukturkrav som skulle vara användbara för civila syften. Efter att ha mottagit bidrag från transportorganisationerna utarbetade kommissionens avdelningar det första utkastet till krav om dubbla användningsområden i nära samarbete med Europeiska utrikestjänsten, inbegripet EU:s militära stab, och i samråd med Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet, Europeiska försvarsbyrån samt genomförandeorganet för innovation och nätverk. Utkastet baserades på överlappningen mellan de infrastrukturparametrar som specificerades i de militära kraven och underlaget från transportorganisationerna.
19. Utkastet till krav om dubbla användningsområden har förbättrats ytterligare under tre sammanträden med ledamöterna i kommittén för det transeuropeiska transportnätet och

¹⁹ Militära krav för militär rörlighet inom och utanför EU, uppdatering (ST 10921/19), den 4 juli 2019, som godkändes av rådet den 15 juli och konsoliderades med den återstående delen den 19 juli (ST 11373/19).

²⁰ Joint Staff Working Document on the updated Gap Analysis between the military requirements and the trans-European transport network requirements (inte översatt till svenska), den 17 juli 2020, {SWD(2020) 144 final}.

experter från EU:s medlemsstaters försvarsministerier mellan september 2019 och januari 2020. Vid det sista sammanträdet togs ett utkast fram som EU:s medlemsstater informellt kom överens om. Den 17 juli 2020 skickade kommissionens avdelningar ett utkast till genomförandeförordning till EU:s medlemsstater för synpunkter så att den skulle kunna antas så snart som Fonden för ett sammanlänkat Europa 2021–2027 träder i kraft.

20. Kraven om dubbla användningsområden kommer att bli referenspunkten för framtida infrastrukturplanering för EU:s medlemsstater som önskar dra nytta av synergierna mellan civil och militär rörlighet.

Projektplanering för dubbla användningsområden

21. Kommissionens avdelningar hade uppmanat EU:s medlemsstater att fastställa sina prioriterade projekt om dubbla användningsområden och att presentera dem under första halvåret 2020 så att kommissionens avdelningar i nära samråd med Europeiska utrikestjänsten och EU:s militära stab kan ta fram en projektplanering som motsvarar behoven av dubbla användningsområden på EU-nivå.
22. Även om utvecklingen under 2019 var väldigt positiv, inbegripet det informella slutförandet av kraven om dubbla användningsområden i januari 2020, har projektplaneringsprocessen under 2020 saktat in p.g.a. covid-19-pandemin. Trots detta pågår arbetet för att säkerställa att kommissionens avdelningar slutför projektplaneringen som avsett före utgången av 2020. Flera möten har hittills hållits, och de tidiga tendenserna tyder på ett stort intresse från EU:s medlemsstater.
23. Som redan nämnts har Europeiska rådet kommit överens om en budget för finansiering av transportinfrastruktur med dubbla användningsområden på 1,69 miljarder euro²¹. Med tanke på det stora intresset från medlemsstaternas sida, och deras vilja att investera, kommer budgeten att bidra till att stimulera ekonomin och på så vis även bidra till återhämtningen efter covid-19-krisen, i synnerhet om finansiering av projekt kan tilldelas på förhand.

B. Översynen av förordningen om det europeiska transportnätet²²

24. Kommissionens avdelningar kommer att slutföra översynen av förordningen om det europeiska transportnätet senast i november 2020. I enlighet med handlingsplanen²³ kommer kommissionen att bedöma huruvida vissa krav om dubbla användningsområden behöver införas i den reviderade förordningen och huruvida vissa delar av det militära transportnätet bör knytas till det transeuropeiska transportnätet i de fall där den civila trafiken är omfattande.

C. Det tekniska informationssystemet TENtec

25. Efter att den inledande iterationen av de militära kraven godkändes av rådet i november 2018 överlagra kommissionens avdelningar uppgifterna om det militära transportnätet på den interaktiva TENtec-kartan²⁴, och gjorde det på så vis möjligt att på ett bekvämt sätt visualisera EU:s militära transportnät. Efter att de militära kraven uppdaterades i juli 2019 uppdaterade kommissionens avdelningar även den interaktiva kartan över det militära transportnätet.

²¹ Se fotnot 17.

²² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1315/2013 av den 11 december 2013 om unionens riktlinjer för utbyggnad av det transeuropeiska transportnätet och om upphävande av beslut nr 661/2010/EU, EUT L 348, 20.12.2013, s. 1

²³ Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet om handlingsplanen för militär rörlighet {JOIN(2018) 005 final}, s. 5.

²⁴ Tillgång till den interaktiva kartan ges efter behov och på förfrågan riktad till move-tentec@ec.europa.eu

Kommissionens avdelningar gjorde ytterligare en uppdatering av kartan efter att Förenade kungariket lämnade EU i januari 2020. Kommissionens avdelningar fortsätter att leta efter sätt att förbättra den ytterligare.

26. TENtec-kartan har fått positiv feedback och fortsätter att vara det huvudsakliga sättet för EU-institutionernas personal och EU:s medlemsstaters representanter att få tillgång till och analysera EU:s militära transportnät.
27. Slutligen, med avseende på den eventuella sammankoppling av civila och militära databaser som hänvisas till i handlingsplanen, förväntas samråd med relevanta parter inledas under andra halvåret 2020.

IV. TRANSPORT AV FARLIGT GODS

28. Det skulle gynna det militära området om ytterligare harmonisering av transport av farligt gods åstadkoms på EU-nivå. År 2019 redogjorde Europeiska försvarsbyrån för resultaten av sin undersökning om de befintliga regler och föreskrifter som gäller för transport av farligt gods i den militära sektorn. I undersökningen kartlades nationella lagstiftningsramar med fokus på hinder och restriktioner för förflyttning av farligt gods. Samtidigt som relevanta slutsatser hanteras på nationell nivå beslutades det att resultaten av undersökningen skulle hanteras inom ramen för Europeiska försvarsbyråns pågående program om optimering av tillståndsförfaranden för förflyttning över gränserna i Europa (*Optimising Cross-Border Movement Permission procedures in Europe*).
29. Kommissionens avdelningar och Europeiska försvarsbyrån har inrättat en plattform för utbyte av kunskap mellan civila och militära experter om transport av farligt gods. Ett sådant utbyte har ägt rum genom sammanträden i respektive gemenskaper och via kontakter mellan personalen. Experterna fortsätter att ha ett tätt samarbete, i synnerhet när det gäller de tekniska arrangemangen för mark- och luftområdet, som för närvarande diskuteras inom ramen för programmet för tillstånd till förflyttning över gränserna. Dessutom anordnades i februari 2020 en särskild workshop om transport av farligt gods för att främja en gemensam förståelse bland alla deltagande medlemmar i programmet om optimering av tillståndsförfaranden för förflyttning över gränserna i Europa.
30. Kommissionens avdelningar har fortsatt att stödja Europeiska utrikestjänsten (i synnerhet EU:s militära stab) och Europeiska försvarsbyrån vid inrättandet av samstämmig, frivillig praxis för medlemsstaterna utifrån de civila reglerna för transport av farligt gods. I detta avseende, inom ramen för den strukturerade dialogen mellan EU och Nato om militär rörlighet, har EU:s institutioner och organ fortsatt att bedöma möjligheten att hänvisa till Natos standardiseringsavtal AMovP6 som referensregelverk för transport av farligt gods på det militära området eftersom det sedan 2019 inte längre är säkerhetsskyddsklassificerat.
31. Det arbete som utförts av Europeiska försvarsbyrån inom ramen för det tekniska arrangemanget för tillstånd till förflyttning över gränserna (CBMP-TA) för mark visar tydligt att ett stärkt samarbete och ömsesidigt förtroende mellan EU:s medlemsstater i den militära sektorn skulle främja insatserna för att hantera skilda nationella strategier. En åtgärd som kombinerar tillämpningen av civila regler som standardstrategin och, där så krävs, kompletteras av bestämmelserna i Natos standardiseringsavtal AMovP6 bör, i princip, vara tillräcklig för att möjliggöra snabb och smidig internationell transport av farligt gods för militära ändamål inom EU.

32. Inom ramen för bedömning av genomförbarheten och behovet av ytterligare åtgärder på EU-nivå har kommissionens avdelningar analyserat flera alternativ i syfte att införa en referensram för de regler som ska tillämpas på transport av farligt gods på det militära området. Den rättsliga grunden för eventuella ytterligare åtgärder kvarstår att fastställas i nära samråd med kommissionens avdelningar och Europeiska utrikestjänsten samt Europeiska försvarsbyrån.

V. TULL OCH MERVÄRDESSKATT

A. Tull

33. De särskilda åtgärder som fastställts i handlingsplanen i syfte att effektivisera och förenkla tullformaliteter för gränsöverskridande militära förflyttningar, samtidigt som man säkerställer synergier med Nato, inbegriper i synnerhet ändring av två kommissionsförordningar²⁵ med anknytning till unionens tullagstiftning.
34. Den 3 april 2020 antog kommissionen en ändring av delegerad förordning (EU) 2015/2446, som trädde i kraft den 16 juli 2020²⁶. Genom denna ändring definieras begreppet *varor som befordras eller används inom ramen för militär verksamhet* och det införs ett EU-formulär 302 som ska användas som ett tulldokument av EU-medlemsstaterna även inom ramen för militär verksamhet som rör unionens gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Detta gör det möjligt att använda EU-formulär 302 tillsammans med det befintliga Nato-formuläret 302 som en tulldeklaration för olika gränsöverskridande förflyttningar.
35. Mallen för EU-formulär 302 utarbetades tillsammans med EU:s medlemsstater inom ramen för Europeiska försvarsbyråns tullprogram. Efter att byråns styrelse godkände mallen för EU-formulär 302 i augusti 2019, överlämnades den till kommissionen i september 2019 för att tas med i översynen av unionens tullagstiftning.
36. Parallellt med arbetet med den delegerade förordningen antog kommissionen den 29 juni 2020 en ändring av genomförandeförordning (EU) 2015/2447, som trädde i kraft den 20 juli 2020²⁷. Ändringarna till genomförandeförordningen inbegriper i synnerhet förfaranderegler för användningen av EU-formulär 302 och Nato-formulär 302.
37. Ovannämnda ändringar, som enligt planerna ska börja gälla efter sommaren 2020, kommer att bidra avsevärt till att uppnå de mål som fastställs i handlingsplanen när det gäller förenkling och effektivisering av de relaterade tullförfarandena i EU och säkerställande av att tullen i alla EU:s medlemsstater hanterar militära förflyttningar på ett enhetligt sätt. För att ytterligare

²⁵ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/2446 av den 28 juli 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 vad gäller närmare regler avseende vissa bestämmelser i unionens tullkodex, EUT L 343, 29.12.2015, s. 1. Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2447 av den 24 november 2015 om närmare regler för genomförande av vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen, EUT L 343, 29.12.2015, s. 558.

²⁶ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/877 av den 3 april 2020 om ändring och rättelse av delegerad förordning (EU) 2015/2446 om komplettering av förordning (EU) nr 952/2013, och om ändring av delegerad förordning (EU) 2016/341 om komplettering av förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen, EUT L 203, 26.6.2020, s. 1.

²⁷ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/893 av den 29 juni 2020 om ändring av genomförandeförordning (EU) 2015/2447 om närmare regler för genomförande av vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen, EUT L 206, 30.6.2020, s. 8.

säkerställa en enhetlig hantering håller kommissionens avdelningar på att utarbeta särskilda riktlinjer för militära användare och tullen rörande användningen av EU-formulär 302. För detta syfte kommer de att ytterligare utveckla de riktlinjer som avfattats av Europeiska försvarsbyrån och även att samråda med Europeiska utrikestjänsten. Den första versionen av dessa riktlinjer förväntas bli tillgänglig före utgången av 2020.

38. EU-formulär 302 utarbetades med full insyn gentemot och i dialog med Nato. En full samstämmighet mellan mallarna för EU-formulär 302 och Nato-formulär 302 skulle kräva en anpassning från Natos sida. För att förenkla tullförfarandet är det önskvärda slutresultatet för de militära användarna fortfarande att EU och Nato använder identiska 302-formulär samtidigt som båda har kvar sina tydliga rättsliga grunder.
39. När det gäller den eventuella användningen av EU-formulär 302 i ett digitalt format har Europeiska försvarsbyrån, tillsammans med bidragande medlemsstater, utarbetat en programöverenskommelse. Det första steget är en bedömning av behovet av att digitalisera formulär 302 och de potentiella risker och fördelar en sådan åtgärd skulle innebära. Beroende på resultatet av denna bedömning förväntas en studie för att definiera de tekniska specifikationerna hos ett lämpligt tullsystem för militären fastställa ramen för framtida steg inom digitaliseringen. Man förväntar att programöverenskommelsen undertecknas i slutet av 2020.

B. Mervärdesskatt

40. Ett annat viktigt framsteg sedan fjolårets rapport är antagandet av rådets direktiv (EU) 2019/2235²⁸ den 16 december 2019. Direktivet garanterar skattemässig likabehandling av försvarsinsatser inom Nato och EU genom att leveranser till väpnade styrkor undantas från mervärdesskatt och punktskatt när styrkorna utplaceras utanför den utsändande medlemsstaten och deltar i en försvarsinsats inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Ett sådant undantag finns redan för leveranser till väpnade styrkor som deltar i en Natoinnsats på försvarsområdet utanför det egna landet. Genom denna ändring harmoniseras den indirekta skattebehandlingen av de båda försvarsinsatserna och därmed erkänns den ökade vikten av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik samt den militära rörligheten.
41. EU:s medlemsstater ska anta de lagar, förordningar och administrativa bestämmelser som krävs för att efterleva direktivet, så att dessa åtgärder kan tillämpas från och med den 1 juli 2022.

VI. TILLSTÅND TILL FÖRFLYTTNING ÖVER GRÄNSERNA

42. Verksamheten på detta område vidareutvecklades av Europeiska försvarsbyrån inom ramen för programmet om optimering av tillståndsförfaranden för förflyttning över gränserna i Europa (*Optimising Cross-Border Movement Permission procedures in Europe*). I programmet deltar 25 medlemsstater samt Norge (inom ramen för landets administrativa arrangemang med Europeiska försvarsbyrån). Målet för programmet om optimering av tillståndsförfaranden för förflyttning över gränserna i Europa är att fungera som ett övergripande program för utveckling av två tekniska arrangemang, ett för mark och ett för

²⁸ Rådets direktiv (EU) 2019/2235 av den 16 december 2019 om ändring av direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt och direktiv 2008/118/EG om allmänna regler för punktskatt vad gäller gemensamma försvarsinsatser inom unionen, ST/14126/2019/INIT, EUT L 336, 30.12.2019, s. 10.

luft. Tack vare ett aktivt deltagande av alla relevanta intressenter i flera tillfälliga arbetsgrupper som stöds av kommissionens avdelningar och Europeiska utrikestjänsten, inbegripet EU:s militära stab, har stora framsteg gjorts inom programmet. De bidragande medlemsstaterna har redan utarbetat ett första utkast till de båda tekniska arrangemangen som kommer att vidareutvecklas av experter från alla bidragande medlemsstater i syfte att häva befintliga restriktioner i nationell lagstiftning. För att skapa ett harmoniserat tillståndsförfarande för förflyttning inom Europa krävs det dock en fortsatt stark uppslutning kring programmets mål från medlemsstaternas sida.

43. Programmet om optimering av tillståndsförfaranden för förflyttning över gränserna i Europa bygger även på Europeiska försvarsbyråns redan pågående projekt och verksamheter. Ett av dessa projekt är det tekniska arrangemanget för den europeiska militärens gränsövergång och transit för markförflyttningar inom ramen för Europeiska försvarsbyråns projekt med EU:s multimodala transportnav, som 17 EU-medlemsstater har anslutit sig till. Ett andra exempel är införlivandet av de erfarenheter som gjorts inom ramen för det tekniska arrangemanget för diplomatiskt godkännande som inrättades 2012 och som har undertecknats av 20 EU-medlemsstater. Det tekniska arrangemanget gör det möjligt för deltagarna att flyga över och/eller landa militära transportflygplan på varandras territorier.

VII. ÖVRIGA FRÅGOR

44. Såsom anges i handlingsplanen har några övergripande frågor, t.ex. desinformation, cybersäkerhet och skydd av kritisk infrastruktur, ansetts vara relevanta för militär rörlighet. Dessa områden är en del av de 22 åtgärderna i 2016 års gemensamma ram för att motverka hybridhot²⁹. Åtgärderna genomförs fortlöpande. Den fjärde rapporten om genomförandet av 2016 års gemensamma ram för att motverka hybridhot och det gemensamma meddelandet från 2018 om att öka motståndskraften och stärka kapaciteten att hantera hybridhot offentliggjordes den 24 juli 2020³⁰.

VIII. SLUTSATSER OCH FRAMTIDA INRIKTNING

45. Sedan den första lägesrapporten har genomförandet av handlingsplanen fortsatt och konkreta resultat uppnåtts. De militära kraven och gapanalysen har uppdaterats, en överenskommelse har ingåtts om kraven om dubbla användningsområden och EU-formulär 302 och ett direktiv som garanterar skattemässig likabehandling av försvarsinsatser inom Nato och EU har antagits.
46. Dessutom kommer kommissionens avdelningar, Europeiska utrikestjänsten och Europeiska försvarsbyrån att fortsätta att genomföra handlingsplanen och bedöma de framsteg som görs. Detta kommer att ske på ett samordnat sätt på EU-nivå, i nära samråd med EU:s medlemsstater – med full respekt för deras nationella suveränitet och beslutsfattande – och i samarbete mellan kommissionens avdelningar, Europeiska utrikestjänsten och Europeiska försvarsbyrån. Verksamheterna under EU:s medlemsstaters ledning, i synnerhet inom ramen

²⁹ Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet: *Gemensam ram för att motverka hybridhot – Europeiska unionens insatser* {JOIN(2016) 018 final}.

³⁰ *Joint Staff Working Document: Report on the implementation of the 2016 Joint Framework on countering hybrid threats and the 2018 Joint Communication on increasing resilience and bolstering capabilities to address hybrid threats* (inte översatt till svenska), 24 July 2020, {SWD(2020) 153 final}.

för det permanenta strukturerade samarbetet och dess relevanta projekt samt genomförandet av de nationella åtagandena från 2018, bidrar också direkt till att förbättra den militära rörligheten. Den strukturerade dialogen på personalnivå inom EU och Nato stärker ytterligare samarbetet på detta område. Kommissionen och den höga representanten välkomnar strategin och förbinder sig att fortsätta arbeta på ett inkluderande och effektivt sätt.

47. Den höga representanten och kommissionen kommer att lägga fram nästa lägesrapport senast i slutet av sommaren 2021.